

„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana za družabnike polit. društva „Soča“:

Vse leto f. 4.
Pol leta „ 2 -
Četrt leta „ 1.10

Za nedružabnike:

Vse leto f. 3.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici pri Paternoliju in Sočarju; v Trstu v tobakarni ul. „Via dei Belvedere 179“ in „Via della caserma 60“.

SOČA

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Pri oznanilih se plačuje za navadno pristopno vrsto:

8 kr., če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 krat
6 „ „ „ 3 krat

Za večerke po prostoru in vsak pot 30 kr. za kolek.

Narodna in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredniku: Viktorju Dolencu v Gorici, Con. del Cristo 186 blizu živinskega trga, kjer se nahaja tudi upravnistvo. — Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delavec in drugim nepriznanim se naročnina zniža, ako se oglase pri urednistvu.

Tacco-ov govor v drž. zboru o posojilni postavi.

Stoprv te dni smo dobili stenografične zapisnike o debati zaradi posojilne postave. Ne moremo si kaj, da ne bi prinesli govora, s katerim je poslanec goriškega velikega posestva ostro pobijal omenjeno postavo. Govor se tako-le glasi:

Če sem oglasim v t. j. razpravi za besedo, pač ne mislim se jasnejših razjasnil podati, nego hočem, ker so zastopniki vseh kronovin o tem že govorili, le po vedati mnenje tako zvanih južnih dežel.

Če tudi se ne predrznem trditi, da zastopam vse te dežele, pa vendar naj omenim, da spadam tisti deželni skupini, in sicer k velikemu posestvu goriškemu in gradiščanskemu.

Izvoljen sem, ne da bi molčal, ampak da bi interese svojih volilcev, kolikor mogoče, zagovarjal, in sicer tudi tedaj, ko bi bil popolnem prepričan, da ničesar ne opravim. Jaz bodem proti državni pomoči govoril ter hočem zabilježiti, da se moji volilci za državno pomoč ne zmenijo.

Oni ne zahtevajo državne pomoči, vsaj v tej obliki ne, kakor je sedaj predložena in kakor si jo je mislil visoki zbor.

Nočem ponavljati, kar se je v principu proti državni pomoči govorilo, jaz se s tem popolnem zlagam, in le trdim, da ima že princip državne pomoči v sebi nekaj nenravnega, nemoralnega.

Prašanja, krog katerih se stvar vrtil, so ta: Ima se li pomagati? je vzrok, da se pomaga, in je pomagano na tak način, kakor hoče slavna vlada?

Vsa ta prašanja so se že davna raziskavala, in jaz hočem dodati v interesu svojih volilcev le nekoliko, kar se do sedaj nij povedalo, namreč prašanje hočem staviti, se li da pomagati? Ne more se pomagati, ker si vlada mora izposoditi, ako

hoče pomagati. Če pa more pomagati in sicer sama pomagati, bi pomagala iz svojih blagajnic; a ona ne more ne le tega, ampak še svojih tekočih računov nij v stanu poravnati.

Iz finančnega predloga vemo zadosta, da zemljišni davek, ki je od nekaj let sem na dve tretjini povišan, bode tudi povišan ostal, tako da one kronovine, kder je začasn timeraster, plačujejo le na videz 16 odstotkov davka na čisti dobiček, v istini pa odrajtujejo trikrat 16 odstotkov, in poleg tega še neznorno priklad za občinske, deželne, šolske in cestne zadeve in sicer tako, da veliko posestvo v Primorji, če se vse izračuna, doplačuje tudi 300, 400 in 500 odstotkov prvotnih davkov. Če se uže tako čisti dohodek previsoke ceni, po tem ne čudite se, da mnogi, rekli bi, skoro vsi posestniki ne dajajo le svojih popolnih dohodkov državi, kronovini in občini, temveč da se zbog tega še zadolže, da more jo izplačevati vse davke. Vidi se mi tedaj, da se more pomagati le kupčijskemu stanu, in plačati bode mo morali se mi za to, da nam kupčija in obrtnija, kakor je bilo tudi do sedaj, še delalne moči odtegnjejo. Opozoriti imam posebno na to, ker se tudi delalci tukaj vozir in za vzrok jemljó. A jaz mislim, da bodo ubogi delalci, katera je sedaj preobilna produkcija (überproduction) in pa obrtnija na se povlekla, pri velikih posestnikih dela dobili, in da bi bilo nespametno, s postavo zopet ustvariti neprav in čisto neprimeren položaj, da delalec, ki je v svojem interesu poljedeljstvo zapustil, ker mu je obrtnik dvakrat in trikrat toliko zaslužka dal, in mu vsled svojega sleparskega oddajanja blaga tudi ponujati mogel, in kateri delalec je sedaj sopot željan, poljedeljstva se lotiti — da tedaj, pravim, ta delalec se zopet odvrča od prvotnega poklica, in da se ga sopot sili k n. pr. produktivnemu delu, ki njim za se nobenega dobička; in če se ga tega blaga preveč nakupiči, še oddati se ga ne more.

Tretji uzrok, zaradi katerega zoper državno pomoč govorim, je ker se splošno vsem pomagati ne da. V

odseku je bilo predloženo in tudi sprejeto, naj se kmetijstvu pomaga. Ta sklep je kar bil po tem kar naenkrat odstavljen in sklenilo se je kmetijstvu ne pomagati.

A z malim doneskom od 80 milijonov se tudi v istini ne more vsem pomagati in ker se vsem tudi pomagati ne more, naj se nobenemu ne pomaga.

Kupčijski stan in obrtnijski sta od vlade vedno polpirina, in za to govori tudi poslednja vladna namera, ki jo sedaj obravnavamo, in ki je zaradi tega, — se ve, da bi revežem kruha priskrbela — vvoznino za žito odpravila. Bodisi da je ta naredba dobra, a to je gotovo, da se istim, katerim se s tem pomagati hoče, nikakor ne pomaga. S tem, da se, kakor prej, brezobzirno izvažanje moke dovoljujejo, je sedaj dovoljeno le velikim mlinom na paro in vodo, in prilika jim je dana, da si žito dober kup prisvojijo in na inostranstvo drago prodajo (Dobro). S tem se je zemljiščnemu posestniku škodovalo. To le omenjam in ne pravim še, da je ta naredba slaba.

Nočem reči, danj se vvažovanje prepovedalo, ampak le trdim, da ta naredba je edino le kupčijskemu stanu v korist.

Visoka vlada namerava s tem predlogom zaupanje do pomoči ozi. oti; poslušajmo pa, kako si ona to misli. Na menjice, za katere zasebnež nič več ne da, hoče vlada denar izposoditi in pokazati, da ima zaupanje do njih če tudi njiso nič vredne. S tem hoče se zasebnež siliti z denarom na dan. Igra se bode začela zopet tam, kder smo danes in tedaj se bode glasilo, izgubili smo 80 milijonov, in moramo si zopet izposoditi, če hočemo igro še enkrat ponoviti.

Še iz drugega razloga bodem govoril zoper vladni predlog, kakor se je mej obravnavanjem razvidelo, visoki vladi sami nij na tem predlogu veliko mar. (Čujte!) Jaz sklepim to iz tega, ker se vlada tukaj passivno obnaša, ali vsaj pri osekavih sejah.

Vidi se, kakor bi bila vlada za vlase privlečena, da bi ta predlog stavila. Če bi bila svojega mnenja si zvesta, bi bila je tudi zagovarjala.

LISTEK.

En dan iz mojega dnevnika.

Spisal † Jos. Kumar.*)

Bilo je o velikih počitnicah, ko sem v mali gorski vasi pri svojem strijci bival. V bližnjem trgu je živela bogata družina, s katero je bil moj strijce dobro znan in sprijaznjen. Zaradi tega je dobival večkrat prijazna povabila, naj jo vendar enkrat obišče. Moj strijce pa, bodisi zaradi diskretnosti, bodisi ker je imel zares malo časa, je odlagal to, dokler je mogel. Ko se zadnjič nij mogel več izgovarjati, objubi, da bode prišel z menoj, svojim strijčnikom, prve dni septembra. Ali ko je prišel določen dan, zopet nij mogel z domom zaradi trganja v nogi, katero ga je bilo nepričakovano napalo. Poslal me je torej samega v trg, da ga vsaj izgovorim, zakaj ne more priti.

Bilo je krasno jesensko jutro, ko sem se odpravil na pot v dobro uro oddaljen trg. Pot in okolica, po kateri je peljala, mi je bila dobro znana. Ravno tako sem bil uže nekaterokrat popreje v trgu in v hiši strijčevih prijateljev. Veselo sem jo mahal mej poljem in vrti, polnimi sadja na levi in na desni. Vesel sem bil krasne okolice, vesel tudi samega sebe in svojega mladega življenja. In zakaj bi pa ne bil? Izvršil sem bil ravno petnajsto leto. Svet se mi je prijazen smejal, kamor sem pogledal. Mlada glava je bila polna

*) Ta spis je zadnja domača naloga umrlega goriškega šestošolca Jos. Kumarja. Ker kaže poseben pripovedovalen talent in ker iz njega odseva umrlega tihi, a globoki značaj, izročim ga „Soči“, da ga natisne kot mal spomenik blagemu slovenskemu studentu, ki je v cvetoči mladosti 16. let 18. junija t. l. v Kriškem umrl. Nadejam se, da bode čest. čitateljem tudi kot feuilleton tako všeč, kakor je meni kot naloga dopal in da bode marsikdo prebiravši te vrstice z menoj vred rekel: Škoda za tako vrliga mladčnika!

žive fantazije in polna najlepših načrtov za prihodnost. Mislim sem kako bom novele delal, pa romane pisal in bog ve, kako še pozornost v našem malem slovnstvu na se obračal. Sam nijsem vedel, kedaj mi je čas minol; tako hitro sem bil v trgu in pred vrati prijateljske hiše.

Kakor hitro sem stopil čez prag, uže mi je prišla naproti gospodinja, še jako mlada ženska, me z veseljem pozdravila, rekla, da njenega moža nij ravno zdaj doma, da bole tudi njega moj prihol razveselil, ter me skrbno popraševala, kder je strijce ostal. Govorila i prašala je tako hitro, da mi nij dala k besedi priti, da bi jej vsaj njena vprašanja odgovoril. Zadržim sem bil vendar tako srečen, da me je blagovolila poslušati, kako je se strijcem. Obžalovala je veliko, da je za držan in nadiljevala me obipati z vprašanji, in katere sem jej le teško odgovarjal. Po tem me polje v zgorajo sobo, kder sta njena dva otroka ravno pri klavirju sedela, z učiteljem vred. Starejši je bila desetletna deklica, katera me je uže popreje poznala in s katero sva se prav dobro razumela; mlajši pa osemletni fant, malo bolje aramežljiv in oduren, kakor njegova sestra. Se ve, da je bilo z učenjem zdaj pri kraju. Zlasti deklica me je izvedavo popraševala, kako sem se ravnokar pretečeno leto učil, kake rede sem dobil, kake učitelje sem imel in kar je še taki mladi glavici na pamet prišlo.

Pogovor je bil še vedno živahen moj nam, ko stopi gospodar v sobo, le malo stareji od svoje žene. Bil me je tudi on vesel in tudi on se je zavzel, ko je izvedel, zakaj nij mogel strijce priti. Ko zavzajem nekoliko jela in pila, katerega mi je bila mej tem skrbna gospodinja ponudila, pelje me gospodar na vrt, da mi razkaže, kako polno sadje je njegovo drevje. Otroka sta šla za nama. Bil sem z njima prav po otročje vesel in srečni oče se je nam vsem skup smijal.

Ko se vrnemo v hišo, je bilo uže okusno kosilo

pripravljen in vsedmo se nemudoma k mizi. Dasiravno sem jedel i pil, kolikor sem mogel, vendar so me še vedno siliti, naj še le jem i pijem. Bili smo vsi dobre volje. Zlasti sem opazoval, kako se še vedno ljubiti mož i žena, dasiravno sta uže toliko let v zakonu združena in bil sem vesel njih sreče.

Po koslu je morala priti, se ve da, tudi kava. Gospodar je vstal izza mize ter stopil k bližnji krasni omari, da bi vzel posodo za kavo iz nje. Ker je bila še precej visoka, podložil si je stol. A nesreča je hotela, da se stol zvrne in gospodar pade proti omari. Zazvenela je hitro steklenina v malih koscih po tleh. Najkrasnejša posoda je ležala zatrita pred omaro. Vsi se prestrašimo. Žena poskoči kot furija izza mize, ter zavpije nad moža: „Ti nesrečni človek, ob ves moj kinč me bodeš spravil! Uže onidan si mi ubil dve porcelanasti škedeli, danes pa še vse drugo, kar sem po ranjci t-ti poledovala! O moj kinč, moj ponos, kaj bodem zdaj svojim sosedom pokazala, kedar me pridejo obiskat, s čim se pobahala?“

Ves trg ve, da sem imela jaz najlepšo posodo za na mizo, ah kaj pa zlag? Še na beraško palico me bodeš spravil, ti okornež! Še nikoli mi nijsi nič kupil, pobil pa uže toliko vrednosti, kolikor cel mesec ne zaslužiš.“

Mej tem gromenjem stal je mož osupnen in potr pred omaro. Deklica pa se je začela jokati.

„Le tiho bodi, lma, saj vendar nij tako hudo“, začne mož ženo tolažiti.

„Kaj nij tako hudo?“ zadere se zopet žena. „Tvoje gospodarstvo je od dne do dne slabije. Zdel si tudi po krčmah laziti, igrati ter zapravlja i denar se svojimi tovaruši. Dkder si svoje zapravljval, sem molčala, a kader začneš tudi mojo in mojih otrok dedino uničevati, telaj ne morem več, to je hudo, to je prehudo.“

Mirni mož se je začel zagovarjati ter opravičevati z nesrečo. A ker žena le nij odnehala, začne tudi on

Ali ona je stvar odseku prepustila tako, kakor sedaj visokemu zboru, naj naredi iz predloga, kar hoče. (Dobro, na desnici.)

Posojilo v srebru, nezaložen dolg, izdavanje listov, lombardi, da se le temu pritrudi, pa je dobro. (Veselo.) Baš taka je z izpeljavo. Glavca stvar jim je, da se na papirje izposodi, in omenja posebno popularne papirje; a s tem se nič ne doseže; lahko bi se dal denar tudi na take papirje, ki nujajo nobene vrednosti, da je le papir.

Kaj je to? Bilši vrednostni papirji, ki nujajo danes nobene vrednosti, bodo, če sprejmete jutri vladni predlog — kar pa bog obvaruj — na borski lehkosti za 5 ali 6 odstotkov, in po tem po jutrajšem 15% in vlada bude na to po 5 ali 6% plačala in tako dalje bodo prišli na 50 ali 60; če se teh 80 milijonov na takošna papirje izda, bodo imeli prejšnjo veljavo, to je nič. (Dobro na desnici.)

Zagovornik vladnega predloga je rekel, da drž. zbor je prisiljen, da ne more niti nezaj, ker je vlada že obljubila, da se bude pomagala, in da bi ne bilo na mestu, vse te nade nakrat pokončati. Jaz tega ne umejem.

H koncu naj omenjam še ene okoliščine; katerim kronovinam bude pa ta pomoč najbolje koristila? To je Češki in Moravski, deloma tudi Niže-avstrijskemu, in nekoliko tudi Gradcu. Za Niže-avstrijsko mi nij pri prvi prav nič tesno; tukaj je toliko bogastva in si bodo pomagali. Na Štirnem je obrtnija se železom. Ostaja tedaj, ker južne dežele neki ne potrebujejo, edino le Češka in Moravska. A kde so zastopniki češki in moravski? Pogrešamo jih v tej hiši (ugovor), v velikem številu jih pogrešamo. In hočete je li obdarovati, ker nijso prišli? Ne zavidam jim tega, a spomeniti Vas hočem le na to in poleg tega v dotiko spraviti s tem, da je bil predlog za predelno železnico kar odstavljeno, ker so se tej hiši zastopniki Goriske in Gradiške bili odtegnili. (Oho!)

Država tedaj ne more pomagati, posebno ne v tej obliki, kakor jo zdaj predlaga, in ona naj tudi ne pomaga, ker bi drugače le eni stranki, le enemu stanu pomagala, druge pa še v večjo nevarnost spravila. Veliki posestnik v Primorji je obupan in to vsled boleznih trt, avilnih črvičev, krompirja, katera bolezen traja uže nad 22 let. (Smeh na levi.) Gospoda! To nij smešno, da je objokanja vredno (Dobro na desnici). Ako bi bi bili Vi v mojem položaju, bi gotovo prej se jokali, nego smejali. (Plošč na desnici.)

Jaz vem, kde nas tišči, in vem, da nam nij pomoči, in vem da domov prišedši ne prinesem svojim volilcem le polajšanja, ampak opravičeno pričakovanje, da bomo morali mi še dve tretjini od teh 80 milijonov plačati. (Smeh in Oho!)

Eden g. predgovornikov je omenil, da se ob času

njej očitati: „Kaj pa ti, ali ti nič ne zapravljaš? Kadar mene nij doma kedo zahaja v našo hišo, s kom se gostuješ cele večere? Tiste babe, tvoje prijateljice! Kaj misliš da sem slep in nezaj, da nič ne izvem?“

„Kaj pa, ali tudi ti misliš, da sem jaz slepa in gluha, da ne vem, kam ti zahajaš, in po kaj, kader greš od doma?“

Vsled tega je tudi možu kri zavrelo, da popade svojo ženo za lase ter jo vleče skozi vrata ven jo sune čez prag ter zaloputne duri za njo. A ona je silo zopet odpre, ter vpije v sobo: „Kedo si pa ti, da se upaš tako grdo z menoj ravhati? koliko si me pa ti izredil? Le čakaj, kar naravnost grem k sodniji in se dam ločiti od tebe. Takega moža jaz ne potrebujem. Deklico vzamem jaz k sebi in z njo se povrnem k moji stari materi, ti pa ostani s tvojim fantom, kder hočeš. Popreje mi bodeš pa še povrnil, kar si mi škodo naredil!“

„Molči baba!“ zavpije mož in leti skozi vrata za ženo.

Jaz pa sem videl, da nemam tukaj nič več opraviti, vzem klobuk ter pobrisal jo na tihem, kakor muček. Bil sem vesel, ko sem prišel zopet na prosto, kder se mi jo srce malo ohladilo. Namenjen sem bil popreje, več časa v trgu ostati, še marsikaj pogledati in tudi v čitalnico iti, ker pri strjcu sem le malo časnikov dobival. A zdaj se mi pa nij ljubilo. Krenil sem jo naravnost proti domu.

Vračaje se domov nijsem bil več tako vesel, kakor zjutraj, ko sem po isti poti v trg šel. Zakaj ne? Čutil sem se ves spremenjen. Zdele se mi je, kakor bi bil sad spoznanja okusil. To je tedaj zakonski mir, zakonska sreča! Tako živi tedaj družina, od katere nijsem do sedaj drugoga, nego to dobro in pohvalno slišal. Tak je človeški značaj, da se nezakrit kaže!

To je tedaj tisto bitje, ki bo božji podobni ustvarjeno, da ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebel. To nij človek, nego zverina! In to je žalostno, silno žalostno! Malo je manjkalo, da se nijsem jokaj.

To in enako sem premišljal celo pot. Strjca se je začudil, ko sem prišel tako zgodaj domov. Rekel sem mu, da sem preveč pil, da mi nij dobro in šel sem naravnost v svojo sobo, od koder me nij bilo več cel večer. To je bil prvi dan, ko sem velik kos svoje vere v krepot izgubil.

povodnje na Č-skem denarnice za silo osnovalo, — o Primorji se kaj tacega ne pripoveduje.

Ugovarjalo se mi bude morda, da so se davki opustili, a tudi to ni od dobre strani znano. Kot vzel vam hočem le povedati in to je znano, da so nekemu posestniku, ki plačuje okrog 1000 gold., opustili 12 gold. 86 kr., zaradi tega, ker je ves njegov pridelek bil — nič. (Čujte! Čujte.)

Iz teh razlogov bodem glasoval proti vladnemu predlogu. (Dobro na desnici.)

Dopisi.

Iz Ribenberka 3. dec. [Izv. dop.] Pretekli četrtlet smo slovesno otvorili novo šolo v naši kat. občini Brje se slovesno sv. mašo. Navzočna bila je vsa brjska šolska mladina z novim g. učiteljem vred, privrela je tudi mnogo ljudstva.

Nedeljo pred razlagali so pri naši naš gospod kaplan Gregorič kaj temeljito pomen, važnost in korist šole za sedanj napredek ljudstva in mladine, navdušili so se svojim izvrstnim govorom in prepričali marsikakoga mlačnega in starokopitnega nasprotnika šolstva o tej potrebi.

Naši prvaki brjske občine bili so tega dneva jako veseli, kajti na obrazih brala se jim je srčna zadovoljnost, ter kot previdni možje, pogrešali so uže davno in težko zastalo odgojo svojih otrok in prejšne mladine, katera zaradi prevelikega oddeljenja nij mogla se, sosebno pa o zimskem času, šola udeležiti, temu se je sedaj pa, hvala bogu pomagalo.

V Ljubljani 7. dec. [Izv. dop.] (Česen in čmerika. — Rovtarsko-athenski Abderiti.)

„Česen in čmerika“ se imenuje v krepko pisani „Zg. Danica“ nova rubrika, pol katere mons. Jaran v elementarni slovenščini obira in ošteva hudobne konkordatobombeže in trdoglave kloštrotutarje. G. urednik, da sem jaz na vašem mestu, precej to duhovito rubriko odprem tudi v „Soči“, kajti, kakor se kaže, gradiva za njo bi vam vse leto ne manjkalo. Samo na pr. pomislite, kako strašno interesantne veselice se bodo letos v goriški čitalnici vršile: znanstvena predavanja, veličastne besede prekrasni plesi, po katerih se bodo širokohlačati Staroturki v družbi višjevono-govičastih monsignorjev sukali — vse to bi se pod rubriko „Česen in čmerika“ izvrstno dalo opisovati. Bogme, celo o postu, ob času premišljevanja in pokore, bi za gradivo ne bili v zadregi, kajti prepričan sem, da takrat vsa mlada kurija z mons. Globočnikom na čelu se pripelje v čitalnico.“

Ker pa te rubrike za goriško robo v svojem listu še nijste vpeljali, vam za danes pošljem nekoliko „česna in čmerike“ iz ljubljanskih klerikalnih časopisov za poskušnjo. Tako na pr. zadnje „Novice“ (XXXI, 49,400) oporekova je moj dopis v „Soči“, pišejo od besede do besede: „Sicer pa mislimo, da delničarji banke „Slovenije“ ne bi bili zadovoljni, ako bi banka imela g. Šolmajerja . . . za svojega ravnatelja.“ Ali nij to prav čmerikav lapsus calami?

Prebivalci ljubeznivega kanalskega trga se ne bodo malo čudili, če jim danes povem, da je je ljublj. farovski „Breneclj“ kar meni nič tebi nič za Hrvaškem naredil. Pod naslovom „Premembe učiteljev na Hrvaškem“ namreč v svoji predzadnji številki naznanja, da je g. Jožef Gorjup imenovan za sodnika v Kanalu. Iz iste številke vedoželjni čitatelj tudi lahko izve, da je Pazin na Hrvaškem, kakor se je oni dan lahko podučil, da se „steinkohle“ po slovensko pravi „kremlen“. In list, v katerega pišejo vsi ljubljanski doktorji sv. pisma, danes naznanja kajigo, ki se imenuje „Tomaža Krepcana (II) hoja za Kristusom“. Skrijte se, goriški „učenjaki“, pred tako temeljitim znanjem! In v prav tistem listu nam dopisnik iz Dolenjskega pripoveduje, da sedanje šolske postave za to nijso za nič, ker je cesar Jožef II. l. 1783. dal povelje, da se mrlični ne smejo pokopavati v lesenih trugh, ampak nagi, zašiti v platno. Kaj le, da je ta dopisnik bistroumen mož, kakor nalašč ustvarjen za pisatelja „česna in čmerike.“

Ljubljanska hranilnica je sklenila v spomin svoje-ga 50letnega obstanka sezidati naši veliki realki jako potrebno novo poslopje. Nova realka je res monumentalna stavba, vsaka stolica bi se mogla z njo ponašati; ne samo na Kranjskem nego daleč okrog na dolgo in široko nijma para. Toda uganite, kam so ljubljanski modrijani to veličastno poslopje postavili? Potisnili so je v skrit kot tako, da mora človek, ki hoče videti in vžiti prekrasno fasado — iti na ljubljanski grad! Vendar poslopje je vse eno lepo, tako lepo, da so se njegovi očetje sami vanje zaljubili, posebno ker je srce teži, da so svoj proračun za circa 200.000 gold. prestopili in za novo realko blizu pol milijona izdali. Za tega delj nijmajo prav nič veselja novo realko — za realko porabiti, ampak ugibljejo in na prste računajo, kako bi se dala stvar zasukatati, da bi „kaj neso“. Stavbni stroški so namreč hranilnici pobrali skoro ves rezervni zaklad in za to bi rada novo realko

* Poravnava je skopljena, in moreda ne bo takisto, kakor naš dopisnik prerokuje.

Ured.

po polnem v svoji lasti obdržala, dokler se rezervni fond primerno ne okrepeca: pri volji je sicer izročiti realki poslopje za 5 let, to la prihrati si hoče pravico da sme uže po preteklih dvh letih realki prostore od-povedati, v tem ko dež. odbor zahteva, da bi se hranilnica pravomočno morala zavezati, da realka vsaj 6 let zaporedoma v novi poslopji ostane in da bi se morala odpoved pogodbi vsaj 4 leta naprej izroči. Jaso se iz tega vidi, „kam pes taco mol!“

Hranilnica, ki je tako pompozno naznanjala, da hoče zidati realki novo hišo, se z-laj sramuje realki kar naravnosti poslopje olvreči; zatoraj je pri volji sprejeti jo za par let pod streho, po tem bi jej pa rekla: „Ljuba moja realka, hodi z bogom! Hiša me je stala pol milijona, porabiti jo hočem za svoje potrebe, ti si pa išči strehe, koder ti drago!“ Da bi to laže izvršila, izušla je strašanski „casus belli“ — Pred novo realko stoji namreč deželne hiše vrt, v katerem raste stoletna drevesa, ki realki fasado zakrivajo. Teh dreves, se ve-li hra nilnični modrijani tako dolgo njjo videli, dokler realka nijso dovršili. Z-laj je pa v oči bodo, zatorej zahtevajo od dež. odbora respectivo od dež. zbora, da se ta drevesa posekajo in da se tudi vrt za 5—6 seznjev uazaj pomakne. S tem bi realka na lepoti res veliko pridobila, ker bi jo po tem človek vsaj od blizu videl. Toda deželni odbor, namestu da bi se temu zahtevanju udal ter tako hranilnici orožje iz rok izbl, se véle kakor svojeglavni kozel, katerega hočeš za rogo čez očko brv zvleči. „Jaz ne dam vrta!“ pravi dež. odbor. „Jaz pa nove realke ne!“ odgovarja hranilnica. Prav karakteristično je, kako dež. odbor svojo trmoglavost mej drugim temeljuje; pravi namreč, da bude vrt morda še sam potreboval, če bi trebalo kaj zaradi pomnoženja pisarn zidati. Bisum teneatis, amici! Uže zdaj se nova realka nič ne vidi, in dež. zbor jo hoče še zazidati! Bogme, to je okus! Zatorej nij čuda, če

„Obhaja taka misei nas Slovence,

Da pravdajo se ti možje morbiti,

Za kar so se nekdanji Abderiti

V sloveči pravdi od — oslove sence!“

Marsiglo si želi, da bo ministerstvo temu neteč-nemu prepiru rovtarsko-athenskih Abderitov s tem kon-cem naredilo, da bi ljubljansko realko zaprlo tako dol-go, dokler jej dotične oblastnjive (magistrat, dež. odbor) ne preskrbe za šolo pripravljivih prostorov; kajti zdaj prebiva v temnih nezdravih luknjah, ki učiteljem in učencem veselje do učenja jemlje.

Politični pregled.

Ko smo zadnjič omenili, gosposka zbornica nij hotela sprejeti postave o drž. pomoči, kakoršno je sklenila hiša poslancev; gosposka zbornica je namreč to postavo tako spremenila, da se zamore dati posojila tudi na nepupilarne borsne papirje, tedaj so bili naši visoki gospodje manje konservativni, kakor pa ljudski zastopniki, kar nas spominja na to, da je naša aristokracija večidel upletena v borsne igre in da je z moralnostjo v visokih krogih še slabše, kakor v ljudskih krogih. Lepo znamenje to, če visoki gospodje borzijance podpirajo. Uže pretečeni teden je gosposka zbornica poslala predelano postavo nazaj gospodarskemu odseku petanske hiše in ta odbor je sklenil, da priporoči zbornici, katera se je mej tem zopet sešla ua kratkó zasedanje, sprejem predelane postave.

10. t. m. je začela debata v drž. zboru in menda danes bo postava uže sprejeta, kajti ministerstvo si je menda uže pridobilo toliko glasov, da postava obvelja in da se borski pomaga. Če tudi obvelja, 80 milijonov je toliko, kakor apljica v morje; borsijanci se bodo en malo oteščali, industrija in kmetijstvo pa bosta ostala na suhem.

V poljskem dež. zboru je knez Jurij Czartorski v imenu narodnih poljskih poslancev podal protest proti direktnim volitvam, češ, da so se po vpeljavi te postave prelomile pravice poljske dežele; to je tedaj uže tretji protest. Vest, katero smo zadnjič prinesli, da tudi nekteri naši slovenski poslanci menijo v eni interpellaciji protestovati proti tej postavi, so posneli skoro vsi listi; a interpellacije še nij bilo, pride pa menda še v tem tednu na vrsto.

Deželni zbori so letos prav nezanimivi; poslala se je menda poslancev zavest, da vse to je le igrača. In v resnici, naš dež. zbor, naj sklene kar hoče, posebno v narodnem obziru, nič ne obvelja.

V tržaškem dež. zboru so se praskali zaradi jezika v šolah, posebno zaradi nemške realke v Trstu; pri tej priliki sta poslanca Lozer in Nabrigoj krepko zagovarjala slovenski jezik in Nabrigoj je uprašal, če je §. 19 samo za Italijane.

Razne vesti.

(Notar Perinello) je potrjen od Njih Veličanstva za goriškega župana. Menda je to prvi župan goriški „a sorte“. Kedaj bode slovesna installacija, nij še znano, ali se bode to moreda čisto opustilo.

(S Krasu) se nam piše: Dne 25. novembra je razposlal županstvo v Dutovljah službeno vsem županijam pisma s slovenskim napisom. Vročene so bile vsem ta pisma, razun dveh, katere je poštar iz Divače taksiral z 10 novel, in vsled tega jih tudi dotična županstva sprejeti niso hotela. Poštar je Nemec in nij razumel besede „službeno“, za to je je v Dutovlje retor postal. Slavn. c. kr. poštna direkcija v Trstu naj blagovoli pač enkrat slovenske poštarje in uradnike na slovenska tla postaviti, da se enkrat v ožjem pridu takim nepriležnostim!

(S Dutovlj) na Krasu se nam poroča: Tukajšnjemu krojaču bi se bila lekko velika nesreča zgodila. V njegovo hišo so bili uže tatje vdrlji, a gospodar, ki je prišel iz bližnje vasi v polnoči domov, pogleda, ali so vrata dobro zaprta. Tatje je hitro pobrišejo in so vendar odnesli sukno v vrednosti od 100 gold.

(Popravka) V 46. listu „Soče“ se bere iz Otlice, da je tat pisma z denarom vred skrjal tam blizu v grm; a denar je v žep vtekel, raztrgano torbo in pisma v grm vrgel; denara je bilo 389 gold. gozdvarske plače. Sumilo se je na Jožefa Čebeja iz Dola (Otlica), dobrega kmeta. Sodnja ga uže ima v rokah. Ali je on pravi tat, bo bodočnost pokazala!

(S Črnič) se nam poroča, da so dne 2. dec. 25 letnico cesarjevega vladarstva prav lepo obhajali. Uže pred to nedeljo je bil tamkajšnji g. župan Fr. Leban, osebno in javno pred cerkvijo, ko so ljudje (vén iz cerkve šli naznaniti, da naj se ta dan praznično obhaja, in res prišlo je obilno ljudij v prazničnih oblekah, in tudi šolska mladina k sv. maši. Možnarji so pokali, ter naznanjali vsej okolici slovesen spomin. Ob 9. uri prične sv. maša; cerkev je bila polna ljudij. Pa tudi nas je veselilo videti občinsko starišinstvo z županom spredej v prezbiteriji, res ginljiva nam je bila pri srci ta nenavadna stvar.

Po sv. maši so se vsi starišini podali k g. županu L., kateri jih je s prav dobro ipečeuko, kakor tudi z rumeno kapljico pogostil. In tako so bili vsi prav dobre židane volje.

Pri tej priložnosti se ve da nij zaostala napitnica našemu presvitlemu vladarju, katero sta g. župan, in g. učitelj Kaucler napravila. Ta dan ostane Črničom vedno v spominu.

Spodobilo bi se bilo tudi pri takem lepem vremenu, da se tudi bližnji gg. učitelji bili s svojo šolsko mladostjo te slovesnosti udeležili. Kaj je uzrok temu, tega ne vem.

(S Avberja) na Krasu se nam tudi piše, da se je jubilej našega presv. cesarja prav slovesno obhajal. Hvala gre za to posebno g. duhovniku in učitelju, ki je mladino v lepem petji izuril.

(Petarde.) Preiskave zaradi petard se še vedno vrše; kakor slišimo, so tudi uže tako osobo zaprli, ki je na sumu. Naša skrivna policija se jako giblje in čisto zahaja po noči v privatna hiša. Prav bi bilo, da bi se tem pobalinom enkrat dobro na prste stopilo.

Upravni svet narodne tiskarne je imel v nedeljo 8. t. m. sejo, katere se je udeležilo 10 odbornikov in sicer 7 zunanjih in 3 domači. Dogotovila se je bilanca do konec septembra 1873. in sklenilo se je, da se ta še precej ugodna bilanca predloži obč. zboru januarja ali februarja meseca. Kakor smo iz gotovega vira izvedeli, narodna tiskarna stoji na dobrih in trdnih nogah če se tudi vsi mračnjaki va-njo zaletajo in jej voščijo, da bi poginila.

Požar. V Grižah pri Sežani je v ponedeljek zjutro ob 9 uri, ravno ko so bili ljudje napravljeni k maši, blazna ženska z glavno prižgala štalo, katera začne goriti in za-njo cela vas; pogorelo je 6 hiš 4 kozé, 3 prešici, 14 ovac in s slepa ženska stara 23 let; škoda se ceni na okolo 15.000 gold.

Zalibože, da nobeden pogorelec nij bil zavarovan in slučajno se je pripetilo, da ravno pred 2. ma zavarovanima hiša ma se je ogenj vstavil.

Kako žalostno je bilo slišati stokanje pogorelec, ki so vse svoje imetje izgubili in kako bi se zdaj srečne šteli da bi bila zavarovana poslopja. Zatorej pa ne bodite malomarni, dragi slovenski kmetje, in zavarujte svoja pohoštva; saj stane pravo malenkost v primeri k dobroti.

S ječe. Eden tukajšnjih preiskovalnih sodnikov gre pred nekaterimi dnevi v ječo, da bi jetnika preiščal. Mej prašanji in odgovori se zatoženez tako razjezi, da vrže masšiven stol, na katerem je sedel, proti sodniku. K sreči se je poslednji umaknil in stol se je ob zidu razdrobil na drobne kosčke.

katero mi je tamkajšnje prebivalstvo še pri vsaki priliki razodelo. Jaz se zanašam, da boste ta zvestoba in udanost Meni in Moji hiši za vse prihodnje čase ohranjeni in želim, da bi vsi narodi v ceželi tudi za laprej mirno in složno sodelovali za blagor domovins.

Priobčite deželnoemu zboru, da se mu zahvaljujem in da ga zagotavijam Svoje blagovoljnost.“

Tudi gledé peticije je glavar ugodno poročal. Vladi so bile uže poprej znane letošnje žalostne razmere na Goriškem in ona je nekda tudi uže na to mislila, kako bi se dalo pomagati. Zdaj bo še uradoma poizvedovala, kde je najhujša sila, in kako bi se dalo najizdatnejše pomagati.

Po prestopu na dnevni red potrđita se brez ugovora proračuna za l. 1874. deželno-občinskega in govpinskega zaloga, o katerih poroča poslanec Doljak.

Odborov predlog zastran združenja občin se je izpustil iz dnevnega reda; — menda se je celo odbor premislil, da ne bode predlagal dotičnega načrta postave.

Ko pride na dnevni red predlog poslanca Doljaka zastran preuredbe deželnega reda, prosi odbornik dr. Pajer besede in omenja, da se niti on, niti njegovi tovariši ne morejo udeležiti dotične razprave, ker jim prepoveduje deželni red in ker je to sploh za nje taka zadeva, v katero vtikati se, jim se ne zdi prav spodobno.

Ko se na to Doljak oglasi za besedo, zapustijo vsi štirje deželni odborniki zbornico.

Doljak ugovarja nenavzočnemu Pajerju, da tu ne gre za osebni interes dež. odbornikov in da se oni prav lahko udeležijo razprave, predlaga celo, naj zbor izreče, ka je njihova dolžnost udeležiti se razprave.

Winkler omenja, da se ne more danes ničesar več razpravljati in sklepati, ker nij postavnega števila poslancev v zbornici.

Vsled tega sklene glavar sejo ob 11½ uri.

Kmetijske i trgoveke vesti.

Uže večkrat smo priporočali našim kmetovalcem, da si napravijo razna domača društva, kakor so hranilnice, zavarovalnice itd., a ta ideja se pri nas le počasi širi; manjka nam še pravoga duha in energije za društveno življenje in za vsako materijalno podvzetje; premalo zaupamo svojim močem in ker je bil naš narod vedno rob, sleparjen po škrcih, ne zaupa dostikrat tudi prijatelju, sonarodnjaku.

Pa kaj ne bi bili naši kmetje nezaupljivi, saj je še vedno slepari mestna gospoda in vsak dan, kakor tudi uni dan v dopisu iz Solkana, dobimo kako pritožbo iz dežele čez mestne potepuhe, ki ubogo kmete na en ali drug način prevarajo. Treba je tedaj, da se našega kmeta na vse strani podučuje, ker le po poduku in po šolah bo mogoče, da naš kmet v gospodarstvu pravo zadene in napreduje.

Kraševci so v političnem obziru največ napredovali, in se sploh za napredek morda največ zanimajo od vseh družih Slovencev. Tudi zdaj se sliši o prav lepem podvzetju, katerega so se lotili naši kraški posestniki: 12. t. m. bodo imeli glavno posvetovanje v Sežani zaradi ustanove vzajemnega društva za zavarovanje živine za celi kraški okraj. To je kaj pametna in prav lahko izvršilna misel in voščiti je Kraševcem, da bi bili tako pogumni in edini, da to društvo spravijo na noge. Za ustanovo tega društva nij potreba nobenega kapitala, ampak zavarovanci sami pristopijo k društvu kot deležniki in garantirajo živino eden drugemu. Vzemimo, na priliko, da je na Krasu 6000 govedjih glav, za vsako glavo naj plačajo posestniki v skupno denarnico po f 4 na leto, to znese na leto 24000 gold.; po statističnih kazalih pocrka v najslabšem slučaju vsako leto k večemu po 2 do 3% živine, [naj tedaj vsako leto crkne od onih 6000, 150 do 180 glav, tako bi društvo moralo izplačati k večemu 16 do 20000 gold.; ostalo bi tedaj društvu vsako leto 4 do 8000 gl. za stroške in rezervni fond; ta fond bi se s časoma tako narastel, da bi čez 10 let zavarovanci sodeležniki komaj polovico omenjene zavarščine in s časoma nič ne plačevali, ker bi se novi deležniki pridružili, kateri bi morali višjo premijo plačevati, ker bi starim deležnikom prišlo na dobro.

Na tak način osnovana društva so dozdaj v večih deželah prav uspešno delala na veliko korist kmetovalcev in so kmetijskemu stauu tako potrebna, kakor ribi voda. Zatorej pa naj se Kraševci ne ustrašijo nobenega dela in nobene težave in tudi drugi okraj, kakor goriški in tolninski, naj posnemajo vrle Kraševce. Če mi moremo kaj pomagati, naj se rodoljubi do nas obrnejo, mi smo pripravljene podpirati jih z našim svetom. Pomisliti pa je, kolika dobrotja je za kmeta, če dobi kadar mu edini zaslužek, živina, odmanjka denar, da si lahko drugo živino priskrbi.

In če bodo enkrat ustanovljena društva po celi deželi, ne bo treba se več bati sleparjev in ne bodo več dohajali dopisi, kakoršen je zadnji solkanski.

Tedaj na noge vrti Slovenci, po dobrem gospodarstvu bomo tudi do duševnega blaga dospeli in enaki postali drugim svobodnim narodom.

Dr. Pražak je v moravskem dež. zboru izrekel, da moravski Čehi nikdar ne priznajo pravoveljavnosti sedajne ustave. Palacky in Rieger sta izdala pismo, v katerem opravičujeta svojo stranko, zakaj ne gre v dež. zbor, ker namreč ne more nič doseči historičnih pravic česke dežele in narodu priporočujejo, da nij treba več voliti odstopnih poslancev. Boj mej Mlado- in Staročehi, kakor se iz tega vidi, zmerom hujše postaja, da le ne bi imel slabih nasledkov.

Na Ogrskem je celo ministerstvo podalo odpoved, pa cesar je nij sprejel in tako je kriza odstranjena pa le začasno, kor nekteri ministri hočejo po vsakem načinu odstopiti. Ta in onkraj Litave so finančne razmere tako neugodne, da posebno na Ogrskem še ministrov nij mogoče dobiti, ki bi se upali stopiti na krmilo razbite ladije. Vsa mogočnost Deakove stranke, katera je hotela po velelastno gospodariti, je zdaj pri kraju. Slabo gospodarstvo bode Ogrska plačala z degradacijo, kajti uže se nasvetuje odpravo nekterih ministerstev in in družih samostalnih naprav.

Na inostranskem nič posebnega. Francozje imajo svoj križ z Mac-Mahonom in konservativno večino v narodni skupščini. Bazainov velikanski proces se bliža koncu, državni zatožnik je zadnje dni čital zatožbo in predlagal, da se maršala Bazaine-a degradira in se smrtjo kaznuje. Zdaj začnejo zagovorniki svoje delo in ves svet je radoveden, kak izid bo imel ta proces.

Na Španjskem se Karlisti in vladni vojaki zmerom po malem bojujejo.

Na Pruskem hoče vlada odstaviti poznanskega škofa grofa Ledochovskega, ker je vladi protivil in sliši se, da mu naredi vlada proces ter ga izžene iz nemških dežel. Sploh jezda; na Nemškem hud boj mej vlado in škofi.

Deželni zbor.

5. seja dne 5. decembra. Začetek ob 11. uri predpoludne. Predseduje dr. Pajer; nij poslancev: gr. Comini, de Pretis, bar. Ritter, Pagliaruzzi; gr. Strassoldo, Bernardelli.

Dve novi peticiji se izročite peticijskemu odseku. Po prestopu na dnevni red se potrđijo proračuni za l. 1874. glavnega zaloga za uboge, zaloga za obgozdovanja, zaloga werdenberskih štipendijev, onega za bolne in ranjene vojake in šolskega zaloga.

Zadnja točka dnevnega reda je odborov predlog, da se izroči gradiščanskemu mestu v popolno last tamkajšnja deželna hiša št. 8 in 9, imenovana seminišče in to za šolsko rabo, posebno za ljudske šole. Ta odmena naj bi se hipotekarno zavarovala. Odborov predlog se izroči peticijskemu odseku v razpravo.

H honcu naznanja poslanec Doljak sledeči predlog: I. naj se preuredi deželna ustava v tem zmislu, da imajo deželni odborniki brezplačno službovati in da nemajo biti vezani, imeti stanovanja v mestu. II. Naj se notrajni red dež. zbora preuredi tako, da se za opravila dež. odbora ustanovi še druga služba tajnikova; — III. da ne morejo deželni uradniki biti ob enem deželni poslanci. Za razpravo tega predloga naj se izvoli odsek treh udov.

Predsednik si da izročiti pisan predlog in ga hoče postaviti na dnevni red prihodnje seje.

6. seja dne 10. decembra ob 11. uri predpoludne. Predseduje glavar grof Coro ini. Ko se prebere zapisnik zahteva poslanec dr. Pajer majhen popravek v njem, ker je izpuščeno glasovanje, ali se ima po sklenjenju ni razpravi še glasovati o Černetovem predlogu, da se ima odborov predlog zastran poslopja gradiškega seminišča izročiti v obravkavo peticijskemu odseku.

Glavar naznanja, da je ministru de Pretisu podalšal dopust za 8 dni in da prosi poslanec Pollay, naj bi se mu dovolil 14 dnevni dopust.

Dr. Deperis praša, ali je prošnja Pollay-jeva opravičena.

Černe opazuje, da je moral iti Pollay zaradi nujnih opravil v Gradec in od tam v Dalmacijo; da bi bil pripravljen celo svoj mandat položiti, ako bi vedel, da bi se mogel še o pravem času drug poslanec voliti; da ho pa kakor hitro mogoče, in to posebno pri zadejih, važnejših sejah svoj prostor v zboru zasedel.

Zbor dovolj z večino glasov zaprosen dopust. (Vseh skupaj je manjkalo pri seji 7 poslancev).

Glavar poroča, kaj je cesar pri izročitvi zborovega čestitanja odgovoril in česa se je nadejati vsled peticije, katero je podal gosp. ministru v dosego državne pomoči. Cesarski odgovor se glasi tako-le:

Voščila, katera sta mi ravnokar v imenu deželnega zbora poknežene Moje grofije goriške in gradiške izrazila, so mi nov dokaz onega lojalnega misljenja,

Detomor. Dekla tukajšnjega policijskega komisarja je otroka porodila in ga potem mej smeti vrgla. Zanimivo je to, da je ravno ob istem času komisar kosil in ona mu je še prve jedi na mizo prinesla. Otroka je neki trikrat se šivanko v glavo zbola, ki je po tem, jedva v bolnišnico prenešeno, umrlo.

Dr. Spazzapan je te dni v Vipavi na tiphusu umrl. Kakor se nam pripoveduje, ga niso hoteli pokopati tamkajšnji dušni pastirji, in res pogreblji so ga brez duhovnikov in zvonjenja. Ljudstva se je bilo pa neizmerno od vseh krajev zbralo in pogreb je bil veličasten, kakor nikdar prej v Vipavi. Občinstvo je bilo najbolje ginjeno, ko je Ivan Furlani imel nadgrobnji govor. „Pustimo sodbo onemu nad nami,“ rekel je, „mi pa molimo za njega.“ Tudi peveci so storili svojo dolžnost.

Umrlega so preje pristevali k nemškutarjem, a bil je naposled odločen narodni liberalcec. Dr. Spazzapan je Goričan, rojen je v Šempasnu in dosegel je komaj 52 let.

Odprto pismo g. župniku Čeretu na Občini!

Častiti g. Černe!

Zadnje volitve v tržaški mestni zbor nam dajo povod, da v imenu centralnega volilnega odbora izrečemo, spolnavaje dolžnosti volilcev, očitno grajo in nezaupnico, ker ste kot božji maziljenec zagrešili pot Vašega poklica, namreč učiti krščansko ljubezen mej ljudstvom in se držati verskih zadev in moral.

Pri zadnjih volitvah v tržaški mestni zbor pa ste postali političen agitator iz gole sebičnosti in delali razpor in strankarstvo mej ljudstvom. Postavili ste se na čelo agitaciji zoper narodnega kandidata v obče spoštovanega g. dr. Josipa Bizjaka, kateri bi bil gotovo slovensko okolico v tržaškem mestnem zboru bolje zagovarjal, ko g. Burgstaler, kateri se nij vjemal z programom, katerega je sestavil centr. volilni odbor v Rojanu in ga tudi sprejeti in podpisati nij hotel. Ker je bilo v seji volilnega odbora sklenjeno, da tisti kandidat, kateri ne podpiše programa se tudi voliti ne sme, toraj je ravno g. Burgstalerja, ker nij hotel programa podpisati zadel gori omenjeni sklep ter stem pokazal, da je nasprotnik naše narodnosti, vsled katerega je centralni odbor postavil kandidata, kateri je rad program podpisal in se zavezal pošteno in hrabro braniti splošne interese tržaške okolice.

Vi g. Černe pa ste se tako daleč zagrésili, da ste se zarotili proti ubogemu zatiranemu narodu ter postali izdajca, zvesti Vašemu bratu bilšemu poslanec, in vsilili nam človeka, katerega njegova narodnost veže, da ne more uspešno za narod slovenski delati, temveč zadeve Vas ostra sodba naroda, posebno vse slovenske tržaške okolice. Ko ste Vi še po tem deputacijo kmetov k g. Burgstalerju poslali, ko ste dobro znali, da je voljen v I. razredu v Trstu in ko se je pošteno gosp. Burgstaler sam izrazil, da ne prevzame poslanstva v okolici, da bo v mestu stol zasedel, ste Vi gospodine v zvezi z g. kaplanom iz Trebič g. Nadrahom in posestnikom Danelom korupcijo delali in volilce mainii, da so nasprotno volili in napravili s tem pad narodnega kandidata. Kar se gospoda Burgstalerja tiče, moramo priznati, da je pošten gospod, toda odrekamo mu na podlagi narodnosti vsako kandidaturo in zastopanje našega naroda; prvič ne ume slovenskega jezika, kar je spricalo, da nikakor ne pozna teženj in tirjatev našega naroda, drugič pa živeč mej lahoni in lahi v Trstu, kakor v vedni dotiki z njimi, je mož tako zavezan, da se mu nihče ne bo čudil, ako zopet za 3 leta sedi v zboru in za okolico roke križem drži. Da se pa narod ne bo čudil, zakaj sta ga gg. Černe in Nadrah toliko agitrala, naj omenim le to, da zahajata po letu na posestvo g. Burgstalerjevo, in tam imajo svoje veselje.

Da, žalostna sta taka dušna pastirja, ki za Esavovo lečo prodajata svojo narodnost. Duhovščina v okolici in v vsej tržaški škofiji, glej da ne boš taka. Pazi, da se ne bo množilo število izdajic! Izdajice, za Vas pa bi skoro slabo ne bilo, ako bi bila uslišana molitev narodne pesmi: „Strela udri iz višine na izdajalca domovine.“

Izvrševalen ud centr. volilnega odbora za tržaško okolico.

Poslano.

Uže drugič se je Ona na me zadržala v Brenceljnu II. Očita mi pa sedaj neke plačane kožarčke iz dijaških let. Slušaj! Za one hvala Ti lepa, pila sva je kot čestitelja Lavričeva, njemu pa zdar. O plačilu veljal je pa stari navadni pregovor: Kedor kliče, plača. Sicer nijsem pa še nikoli rekel, da se pri popovskih mizah strada. Kar zadevlja pa Tvojega očitanja, da pravim ljudstvu, da nij vera v nevarnosti, vedi, ka si se zlagala, kakor si dolga in široka. Trd-l sem marveč, da je in bo vera zmirom v nevarnosti, dokler ne preide zarod tako pobalinsko obnašajočih se popov,

kakor so bili na Krasu o priiliki volitve državnega poslanca.

Sicer pa bog poživi dr. Lavriča še mnogo let na čast i korist narodu slovenskemu. Dživen se to i tukaj očitno vskiiknoti, če ne boš spet jezna, kakor sva bila in illis temporibus skupaj.

Konečno Ti še povei, da sem še zdaj zrest privrženec latinskega v Brenceljnu II. u vedenega izreka, torej z majhno spremembo. Glasi se namreč: No! iurare in verba cleri.

„Falira“ student.“

Listnica upravnistva.

Nanašaje se na zadnjo listnico nadaljujemo izkaz dolžnikov do konec tega leta.

Dolžni so sledeči gospodje: Hmeljak And. v Hmeljakih fl. 2,30; Vertovec Janez v Vertoveh 1872/73 fl. 5,30; čitalnica v Kamnjah fl. 4,60; čitalnica v Lokaven fl. 2,30; dr. Lovro Vidrič v Zagrebu 1871/72/73 fl. 8,70; Jan z Zerjav v Boljuncu fl. 4,60; Ivan Žanov v Sotvidu fl. 3,90; Stefan Jurisovič v Bajah fl. 5,90; Josip Klopeč v St. Pavlu pri Celjah fl. 3,50; Knez Florjan v Oltri fl. 4,60; Jakob Luznik v Klani fl. 2,30; čitalnica v Črnicah fl. 7,20; Peter Koron v Batujah fl. 3,70; Jožef Bijavec v Oseku fl. 5,40; čitalnica v Dornbergu fl. 4,60; Andrej Saksida v Dornbergu fl. 4; Štef. Anton v Podgori fl. 4,60; Peter Trpin fl. 4,60; Lenarčič A. v Steverjanu fl. 6,20; Klančič v Podgori fl. 4,60; Marš France Vertobji fl. 4,60; Aleks. Ličen ill. Bistrici fl. 2,30; Martin Felc Črnič v fl. 2,30; čitalnica v Podragi fl. 4,60; čitalnica v Vipavi fl. 2,30; Jug Peter v Kalu fl. 10,50; Trampus Jožef v Kostanjevici fl. 10,10; J. Pipan v Škrbini fl. 7,50; Marinič Anton v Kviškem fl. 6,90; Pušnar Ivan v Kviškem fl. 7,10; Glasbeno društvo v Kviškem fl. 4,60; čitalnica v Kviškem fl. 4,60; čitalnica v Mariboru fl. 5,70; čitalnica v Metliki fl. 3,50; čitalnica v Mirnem fl. 6,90; čitalnica v Nabrežini fl. 4,60; Matija Pertot v Nabrežini fl. 5,20; Böhm Dragotin v Pazinu fl. 4,60; G. Milič v Zgoniku fl. 4,60; Miha Milič v Zgoniku fl. 3,10; čitalnica v Staremtrgu fl. 3,50; France Žvokelj v Gor. Braniči fl. 4,60; Stanlič Jožef v Štjaku fl. 4,60; Pegan Janez v Gor. Braniči fl. 4,60; čitalnica v Štanjelu fl. 2,30; Alojzi Fabian v Avberu fl. 3,50; Anton Karž v Merčah fl. 3,50; Miha Zvab v Dutovljah fl. 4,60; Lah Ferl. v Dutovljah fl. 3,40; Kompare Miha v Krepjrah fl. 8,10; Širca Andr. v Godnjah fl. 5,70; Živic Anton v Skopem fl. 4,60; Anton Lovrenčič v Koprivi fl. 3,50; Miha Furlan v Koprivi fl. 3,50; And. Lah v Dutovljah fl. 3,50; Janez Vrabc v Dutovljah fl. 3,50; Miha Rebec v Dutovljah fl. 3,50; Lipe Orel v Smarjah fl. 2,30.

GOSTILNICA

pri „Ogrski kroni“.

Podpisani naznanja sl. občinstvu, da je njegova gostilnica „k ogrski kroni“ zdaj z vsem tako dobro preskrbljena, da zadovolji častite goste v vsakem obziru. Gostilnica ima mnogo izvrstno pripravljenih sob za prenočišče in prostorno stalo za koaje. Za točno izvrstno in ceno postrežbo, dobre jedila in pijače je tudi preskrbljeno, vsled česar se sl. občinstvu priporoča

St. Jalssoveczy.

Naznanilo.

Čast imamo javno naznanjati, da smo gospodu

AVGUSTU VERTNIKU,

kateremu smo ob svojem času akvizicijsko opravilo izročili, ta posel vzeli in da smo ga popolno odpustili

Zastopništvo avstrijskega Greshama v Ljubljani.

Val. Zeschko.

Zaloga

novih inozemskih lekov, mineralnih voda, kilnih provez, instrumentov iz gutaperke i. t. d. je

v lekarnici „Pontoni“

v Gorici v Raštelu.

Posebno priporoča ta lekarnica:

Pravi prsni sirup proti kašlju; pravo angleško Dorschevo ribje olje; uže pripravljena hlečke iz kasije proti kašlju in hriposti; balzam proti trganju, Restitutionsfluid in zdravilno štopo za konje in drugi živali.

Dr. Ferdo Rojic,

zdravnik, zdravi od zdaj naprej na svojem domu

v Dornbergu.

Glavni dobitek ev 300000 mark nove nemške drž. vrednosti.

Naznanilo sreče.

Dobitke garantira država

Vabilo k udeleževanju na

dobitne chance

velike od države Hamburg garantirane državne loterije, v kateri mora nad

5 milijonov 300.000 mark

dobljenih bitu.

Dobitki te ugodne denarne loterije, ki ima po načrtu le 69.000 lozov, so sledeči: namreč 1 dobitek evant. 360.000 mark nove nemške drž. vrednosti ali 120.000 tolarjev Pr. Cr., spec. mark Cr. 200.000, 100.000, 75.000, 50.000, 40.000 2 krat 30.000, 25.000, 2krat 20.000, 2krat 15.000, 5krat 12.000, 13krat 10.000, 11krat 8000, 12krat 6000, 27krat 5000, 3krat 4000, 55krat 3000, 126 krat 2000, 320krat 1500, 1200 in 1000, 687krat 500, 300 in 200, 16008krat 110 in 100, 18.322 krat 40, 20, 15, 10 in 5 mark in se bodo le v malo mesecih v 7 razredih gotovo odločile.

Prvo žrebanje dobitkov je uradno

17. in 18. dec. t. l.

odloženo, in velja k temu

cela izvirna srečka le 3 gl., pol izvirne srečke le 1 gl. 50 kr., četrt izvirne srečke le 75 kr., in se te od države garantirane izvirne srečke (nobene prepovedane promese) proti frankiranemu poslanju izneska najugodnejše v rekomandiranih pismih celo v najbolj oddaljene kraje od mene razpošiljajo.

Vsak udeleževalec dobi od mene razen svoje originalne srečke tudi z državnim grbom previden izvirni načrt zastonj in po žrebanji takoj uradni zapisnik dobitkov brez zaltev. doposlanega.

Dobljeni denar se bo izplačeval in razpošiljal od mene naravnost

na interesente točno in pod najstrogejšo zamolčljivostjo.

Naj se torej obrača z naročili zaupljivo na

Samuel Heckscher

Banquier et Wechsel-Cmptoir in Hamburg.

ODVETNIK

Dr. JOSIP JAKOPIČ

naznanja sl. občinstvu, da ima zdaj pisarno v RAŠTELU v drugem nadstropji nad prodajalnico železa Kar. Muliča.

ALBIN SLITSCHER

trgovec v LJUBLJANI,

na dunajski cesti, št. 64

priporoča svojo štacuno za specerijsko blago in železnino; drži zalogo najboljših vodnih in cirkularnih žag za dila, deske in furnire, mnogovrstnih ročnih žag, pil, vlitih in iz pleha emailiranih piskrov in vseh orodij za kuhinjo; železne prihranilne ognjišča; plehate in grudelnaste peči in kotle, košnje ino slamorezne kose, lepo pozlačene križe za grobe i. t. d.